

میدان مدیریت

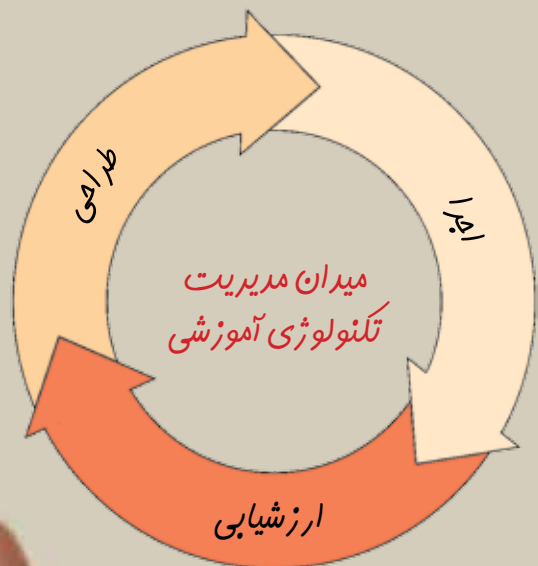
ورود به بزرگ‌راه‌های تکنولوژی آموزشی

با علم به اینکه «تکنولوژی آموزشی» قابلیت مجموعی از کاربرد منابع و ابزارهای مناسب، فنون و روش‌ها، و فرایندهای مدیریتی در جهت تسهیل امر یادگیری و کیفیت‌بخشی امور مرتبط با آموزش و یادگیری است، شایسته آن است که برای موفقیت در به‌کارگیری آن، به عنوان معلم و مدیر و کارگزار آموزشی، راه و روش‌های کسب آن قابلیت را جست‌وجو کنیم.

نکته قابل توجه آن است که راه‌ها و روش‌ها یک، دو و یا چندتای مشخص و سراسر نیست، زیرا مسائل آموزشی و تربیتی نیز یک دو یا چندتای مشخص نیستند. بعضی مسائل ساده و بعضی دیگر پیچیده‌اند و راه‌های حل آن‌ها هم به تناسب ساده و پیچیده. به علاوه، فرمول یا راه‌حل مشخص مربوط به یک موقعیت و شرایط خاص، به هیچ وجه قابلیت استفاده و تعمیم در موقعیت‌های دیگر و شرایط دیگر را ندارد. پس چه باید کرد؟ به مصداق ضرب‌المثل «ماهی‌گیری را باید آموخت»، در این حوزه نیز برای کسب موفقیت باید ابتدا مفهوم «تکنولوژی آموزشی» را به طور عمیق درک کنیم و پس از شناخت کامل الگوی فرایندی آن که مرکب از سه مؤلفه «طراحی»، «اجرا» و «ارزشیابی» است، در جای‌جای اجرای مسئولیت‌های معلمی و آموزشی خویش با استعانت از آن الگو دست به تجربه‌ای جدید بزنیم.

توجه به مؤلفه‌های الگوی فرایندی تکنولوژی آموزشی ما را به سوی بزرگ‌راه‌های ورود به آن، یعنی بزرگ‌راه طراحی، بزرگ‌راه اجرا و بزرگ‌راه ارزشیابی هدایت می‌کند. اصطلاح بزرگ‌راه به عمد و به قصد شناساندن عظمت کار هر یک از مؤلفه‌ها به کار برده شده و نیز با تکیه بر این نکته که بدون شناخت راه‌های بسیار و پرپیچ و خم منتهی به هر بزرگ‌راه، تفکر رسیدن سالم و با کفایت به آن، تفکری خام و سطحی است. «طراحی» در الگوی تکنولوژی آموزشی خود دریایی از رویکردها، الگوها و راهبردهاست. دو مؤلفه دیگر آن یعنی «اجرا» و «ارزشیابی» نیز چنین‌اند. پس من معلم

برای آن که بتوانم همه این دریاها را درنوردم، تنها راهش این است که ماهیت، طبیعت، چونی و چرایی انواع رویکردها، الگوها و راهبردهای مرتبط با آن بزرگراهها را بشناسم و کاربردهای تجربه شده آن‌ها را در موقعیت‌های متفاوت جست‌وجو کنم. سپس درباره انطباق شناخت‌ها و آموخته‌ها با موقعیت‌ها و شرایط آموزشی و پرورشی مرتبط با شرایط کلاسی و مدرسه‌ای خود، و با توجه به تفاوت‌های فردی، محلی، اجتماعی و فرهنگی، بیندیشم و به طور خاص به منظور کیفیت‌بخشی به امور یادگیری دانش‌آموزان خود، طرحی نو از آموزه‌های تکنولوژی آموزشی دراندازم تا از نتایج دلپسند آن لذت ببرم. این رویه منحصر به فرد را می‌توان «میدان مدیریت تکنولوژی آموزشی» نام نهاد، زیرا کسب قابلیت به کارگیری فنون تکنولوژی آموزشی، بدون بهره‌گیری از آموزه‌های «مدیریت آموزشی»، به جهت سامان‌بخشی ارتباطات لازم میان مؤلفه‌های سه‌گانه الگوی تکنولوژی آموزشی، اگر نگوییم ناممکن، به یقین سخت و کم‌نتیجه است. لذا توجه تکنولوژیست‌های آموزشی گرامی را به سمت و سوی میدان «مدیریت تکنولوژی آموزشی» مطابق شکل زیر و عمل به آن جلب می‌کنیم.

* پی‌نوشت

۱. عادل یغما، شناخت در هر کاری مقدم بر اجراست، رشد تکنولوژی آموزشی دوره سی و سوم، شماره ۱، صفحه ۲، ۱۳۹۶.